

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KATHOLIKUS KEPES HETILAP.

<p>ELŐFIZETÉSI DÍJ: Egész évre . . . 8 frt. — kr. Félévre . . . . . 3 " — " Negyedévre . . . 1 " 50 " Leikészeknek, tanítóknak, kisebb fizetésű hivatalnokoknak, tanulóknak és kisparosoknak negyedévre 1 frt.</p>	<p>Szerkesztőség: a hova a lap szellemi részét illető le- velek és előfizetési pénzek küldendők: Budapest, VIII. Mária-utca 30. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Megjelen minden vasárnapon. Szerkeszti és kiadja: KADOR SÁNDOR. Egyes szám ára 12 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Budapest, VIII. Mária-utca 30. Elfogad mindennemű hirdetések valamint a nyitlérbe való közlemé- nyeket árszabály szerint.</p>	<p>Lapunk számára hirdetések elfo- l-gadnak még: Frankfurt: a/M.: Daube G. L. és Ta. Bécs: Mosse Rudolf, Seltersttite Nr. 2. és Oppelik A. Stubenbastei Nr. 2. Budapest Valamennyi hirdetési iroda</p>
---	---	---	--	--

Téves nézetek a haladásról.*)

Midőn a haladás szóvivőihöz kérdést intézünk a haladás célja s fogalma felől, a válasznál önkénytelenül eszünkbe jut Cicero-nak azon ismeretes mondása: „Hány fej, annyi gondolat.“

A tévesen felfogott haladás védnökeinek egyik legnagyobb hibája azon vétkes közönyben rejlik, hogy ők a haladásnak s az embernek alfája s omegájával t. i. az ember eredete s végcéljával mitsem törődnek, s ezt a földi haladással össze nem függő kérdésnek tartják. Mások behatolnak e kérdésbe, hanem oly elágazó homályos elméleteket állítanak fel, hogy az ember nem adhat nekik hitelt, s kételkedővé válik.

A jelenkori bölcsészeti iskolák, jobban mondva elméletek, az ember eredetére nézve homályban hagynak bennünket bolyongni. Azon bölcsészek, kik a teremtés igazságát elvetik, többnyire pantheisták, kik a semmiből való létesítést kereken tagadják. Pantheistikus elméleteik azonban szintén különbözök, ellenmondók s nevetségesek; hisz ezt eléggé igazolják Zimmerman, Darwin, Moleschott, Büchnernek kifczamadott ötletei s elméletei.

A mai bölcsészek nemesak az ember eredetére hanem ennek természetére nézve sem szolgáltatnak kellő felvilágosítást. Ők a legkülömbözőbb válaszokat adják, ha kérdőre vonjuk őket, a rajtuk uralkodó — hajlamok iránt, melyek gyakran ellentétesek a józan ész követelményeivel. Ők kivétel nélkül mellőzik az ember akarata romlottságának létokát.

Számosan közülük tagadják a rosznak s bűnnek létezését, az első emberpár bűnbeesését; s e bűn büntetésének s következményeinek kihatását az egész emberiségre pusztá mythosnak tartják, —

*) Jedlicska Pál. „A kereszténység alapja a valódi haladásnak“ című beceses műből szemelvény. Ajánljuk nagyon e korszerű munkát.

jöllehet mindnyájan annak súlyos terhe alatt küzködünk.

Nem fejtven meg a bennünk rejlő bűnös hajlamok kútforrását s jellegét, kétségben hagynak az iránt, mikép kell e hajlamokat, a

GRÓF APPONYI ALBERT.

valódi haladás ezen legerősebb akadályait s elemeit leküzdeni. A bölcselők legnagyobb része, s a haladásnak sok szószólója válasz nélkül bocsátanak el, ha elébük lépünk e kérdéssel: „Mi az embernek s az emberi haladásnak

végcélja?“ E kérdésre mondja P. Felix a bölcsészet metaphisikájának magaslatáról lemosolyogván: „Ugyan mily botor emberek is vagytok! — Ti azt kérditek, hogy hol van a haladás célpontja? — Hisz, a cél nem is létez.“ Valóban P. Felix korántsem vádolható túlzásról e miatt, sem pedig azon állítása miatt, „miként a haladás új elmélete szerint a határozatlanság legszigorúbb s legmagasabb methaphysikai értelményében képezi annak jelszavát.“

Ezen haladásnak párthívei, hasonlók egy vándorhoz, kit a balvégzet egy rengeteg erdőbe vetett, a ki nem tudja mely úton s mikép jutott e tömkelegbe, s nem tudja mikép fog belőle kibontakozni, s merre van belőle a kimenet.

A haladásnak imént ismertetett barátjai elpalástolandók elméleteiknek lézágait, azzal állnak elő az avatlanok előtt, miként a haladás az embernek tulajdonképeni célja, s ha az emberiség minden szellemi s anyagi tehetségét hovátovább kifejtendi, idővel el fog jutni e világon azon tőkely magaslatára, melyen az emberiség e földön boldog s meglegedett lesz, meg fognak szünni mindazon hátrányok s akadályok, melyek jelenleg nagy mérvben nehezülnek az emberekre. E szerint az eszközt azonosítják a céllal, az utazást a nyug- és célpontra; vagy jobban mondva, szerintök a haladás eszköz és cél is egyszersmind. Ez ugyancsak sorsa a „bolygó zsidónak.“

A haladás mibenléte s feladatára nézve továbbá tévedésben vannak mindazok, kik az emberiség haladását, művelődését s tökélyesedését egyedül az emberi ész s értelemnek ereje, emelkedése s felvilágosodottságától tételezik fel és teszik függővé; kik az emberi elmét, egészen önmagára hagyatva képesnek tartják arra, hogy az emberi tökély- s boldogságnak mindannyi létkellékét megfejtses kellőleg s célirányosan életbeléptesse, kik az emberi haladás s felvilágosultságnál egyedül

észt tekintvén irányadónak, minden magasabb rendű természetfeletti tényezőt, segínyt s útmutatót számításai s elméleteikből kizárnak, s ekkép az emberi ész mintegy istenítik, s a mindentudás tulajdonságával felruhazzák. — Ezek a tudományt, a tudományos előmenetelt tartják Pandora szelencéjének.

Ezek tévelye nyilvánvaló, mert feltéve, hogy egymaga a tudomány képes legyen a valódi haladást eszközölni s az eberiséget boldogítani, mély s alapos sajnálattal meg kell vallanunk hogy az emberiségre nézve a haladás majdnem lehetetlen, mivel mind a történelem, mind a jelen felvilágosodott század ezer s ezer adattal bizonyítja, hogy a tudomány csarnokai, csak a sors kiválasztott kégyenceinek tárva, a nagyszámú többség pedig alig tekinthet feléjük. Aztán az sem vonható kétségbe: hogy számosan azok közül is, kik a tudomány gazdag kútforrásaiból merítettek, nem részesülnek a műsák hajlamaiban, s nem ihlettettek általok, mert részint pedig elméjük szárnyain nem emelkedhettek fel a műsák Helikonjára.

A tudományos kutatás eredménye rendszerint kétféle szokott lenni, mint ezt b. Eötvös J. szépen kifejezte: „Mint a földnek, úgy minden tudománynak meg vannak határai, s ha azokat eléjük hasonlóan ahhoz, ki a tenger partjához jutott, csak véghetlenséget látunk s vagy imádva borulunk le, vagy kétségbe esve átkozódunk.”

Mondta ugyanezt röviden verulami Baco: „A félszeg tudakosság elvezet Istentől, de az alapos gondolkodás Istenhez vezet.”

Sajnos, vajmi nagy ez utóbbi tudósoknak száma! — Valóban kétségbeejtő tudományos kutatásainak gyümölcseit izelni! A romlatlan ember csakhamar észreveszi mint mérgezik meg a tiszta szellemet; mert tudományos ságuknak főjellemvonása az ellenmondás.

Rousseau jól ismerte őket, és sajnos, ő sem volt jobb náluknál. A többi között ekkép jellemzi őket: „Hol van azon bölcsész, ki hírének kedvéért nem ámitotta szándékosan az emberi nemet? — Hol van olyan, ki szívének bensejében más szándokot ápol, mint önmagát kitüntetni? Csak ha felülemelkedik a nagy tömegen, ha csak elhomályosítja versenytársainak fényét, mi más kell neki? Főddolog: új gondolatokat teremteni, melyekkel mások nem bírnak.”

A természet hozott mindent létre önmagától.

A bölcsészet jelenlegi hiveinek vezérfiai részint az idealismus, részint a pantheismusnak hódoltak.

Jól jellemezte a modern bölcselőket Leroux Péter is midőn írta: „Gyermekségem óta forgattam könyveiteket ó bölcsék! Husz éven át táplálkoztam velők. Babel sem látott nagyobb zavart és egyenetlenséget. Rendszereink közepette semmi sem bizonyos, mint mindennek bizonytalansága!”

A tudomány s értelmi haladásnak csak akkor van értéke, ha ez ugyancsak előmozdítja az emberiség javát, ha az igazság fényéhez közelebb viszi, és szívet fogékonyvá s hajlandóvá teszi a jóra.

A valódi haladás ellenfeleinek sorában találkoznak továbbá, kik az embernek erkölcsi tökélesedését nem tartván a haladás egyik fő tényezőjének, azt kicsinylik, s minden előmenetelt a jobban csupán az önmagától vezényelt emberi elmétől s itélettől várnak; kik erkölcsi rendszerük megalapításában, számításon kívül hagyják a szívében uralkodó rossz hajlamokat; kik többnyire mindenkit feljogosítva tartanak arra,

hogy önmagának erkölcsi rendszert szabjon elé.

Nem hallhatjuk-e ma úton és útfélen: minden okos ember, kinek esze és tudománya van, tudja mit csináljon s ezért mindenki önmaga alkothat magának életrendszabályokat; hisz mindenki magában hordja a jó, nemes, dicséretes s hasznos tettek iránti hajlamot. Ha ugyancsak feljogosítva vagyunk önmagunknak erkölcsi rendszert alkotni, minden tekintet nélkül az erkölcsiségnek s erénynek kútfejére, ki nem látja be, hogy ilyenkor a legnagyobb többségnek erkölcsesimél nem az erény, mely megerősítéssel jár, hanem az érdek és szenvedélyek fognak fölényt s uralmat nyerni.

Az állhaladás táborában van végre egy nagy sereg, mely zászlójára az anyagi haladást írta.

Röviden már méltányoltuk s remélem eléggé megbecsültük az anyagi haladás értékét. Az anyagi haladás addig tartja fenn becsét s üdvös hatását, míg az emberiség szellemi erejének vívmányául s alárendelt közegül s a szellemi tehetségek fejlesztésének segéd eszközül tekintetik; de legott veszélyessé válik, míhlyt a haladásnak legfőbb criterium-feltétele s bizonyítéka gyanánt hirdettetik; mert akkor a szellem túlságos tevékenységet fejtven ki az anyag tökéletesítésére, lassankint az anyagnak alárendelt szolgájává s vajmi gyakran rabjává lesz. Nyilvánvaló: hogy az anyagi haladással nem tart mindig lépést a szellemi haladás is. Nem-e elegendő bizonyíték erre Angliának újabb története, s jelenlegi társadalmi viszonyai?

A modern anyagi haladás irányának hódoló nagy iparosok s nagy birtokosok vajmi gyakran tőke- és birtokszarnokokká lesznek, kik a szegény népet csak annyiban megbecsülik, mint régen a pogány hatalmasok nyomorult rabszolgáikat, hogy t. i. gazdagságukat, fényüket s befolyásukat arcuk verejtékével csekély odavetett konczért növeljék és gyarapítsák.

Valamint az emberi test addig bir értékkel s tevékenységgel, míg azt a lélek élte, úgy az anyagi haladás is akkor válik a közjölét előmozdítására, míg annak a józan értelem s a tiszta erkölcs ad életet. Mi több, ha a természeti erőknél tökéletesebb ismerete romlott kedélyvel párosul, — az anyagi erők — vagyis az anyagi haladás az emberiség kiszámíthatatlan kárára fognak szolgálni. Vegyük csak fontolóra a puskapor, a gőzerő, a villanyosság, a nyomda hatalmát. Ki képes kellőleg kiszámítani azon társadalmi csapásokat, melyek ezen erőkből az emberiségre háromolhatnak: ha azokkal lelkiismeretlen s erkölcsetlen emberek fognak szabadon rendelkezni? Az anyagi haladás hasonló gőzmozdonyainkhoz, melyek a kellő erővel, s ismeretekkel kezeltetve a közlekedésnek fellette nagy hasznára válnak; ámde ha olyan kezekre bizatnak, melyek a mozdonyok szerkezete s természetével kellőkép nem ismerősök s azoknak kezelésében a szükségelt óvatosságot szem előtt nem tartják, iszonyú szerencsétlenségek lehetnek okozói. Vigyázzunk, hogy a haladás vállalatának élén mindig arravaló értelmes s erkölcsös emberek álljanak, mert egy kikökenés a helyes kerékvágásból, borzasztó válságokat vonand maga után!

Az anyagi haladás túlbecsülésének tulajdonítandó azon lábrakapott hamis vélemény: miszerint a gyárak gyarapodása, s a gyakori kiállítások biztos ismérvei egy ország művelődése, s haladásának! Korántsem akarjuk a két haladási tényezőnek fontosságát tagadni! Kellő méltánylásukra elég felhoznom: hogy sok gyári termék az általános igényeket ki

nem elégíti, s vannak oly gyári iparczikkek, melyek minőség tekintetében legkevésbé sem hasonlíthatók össze az ezennemű régi czikkkekkel.

Elég lesz említenem, a posztókat s egyéb kelméket, melyek úgy tartósságukra, valamint szintük állandóságára nézve messze állanak a régiek kelmék mögött s áraik e hátrány mellett elég magasak.

A kiállítások többnyire tanúságai egyes gazdag polgárok anyagi emelkedésének, s a kiállított tárgyak fénye s tökélye nem vehető a közhaladás ismérvének, mert a kiállított tárgyakon többnyire inséggel küzdő verejtékes kezek nyomai láthatók!

Dicső emlékek.

Közlő: Walla Károly.

1.

Szamariai sz. Eudoxia, mint bűnbánó tölté életét a szüzek társulatában, mely Heliopolis környékén Syriában a Libanon hegyén alakult. Forró vágya Krisztusért vértanúságot szenvedni, csakhamar teljesedésbe vala menendő. A heliopolisi helytartó — Diogenes — ugyanis, egy, Eudoxia által a keresztény hitre térített, Galasia nevű szüzet akart nőül venni, ez azonban Eudoxiához menekült. Diogenes erre a jámbor menhelyet. éjnek idején katonákkal veteté körül, s boszuját első sorban Eudoxián akará tölni. A katonák tudakozódására Eudoxia önkényt elébök lépett, és a fogságba való hurcolás előtt egy kis halasztást kért, gyorsan az oratóriumba sietett, az oltáriszentségből egy particulát vón magához, s kebelébe rejtven azt, átadá magát a katonáknak. A helytartó elé vezetettven bátran megvallá keresztény hitét, miért is kötél általi halálra ítéltetett. Mialatt a poroszlók vele foglalkoztak, a sz. ostyá véletlenül a földre esett. Ezek kíváncsian vevék azt fel s átnyujták a dühöngő helytartónak. Alig nyujtá azonban ki kezét utána a helytartó, a sz. ostyá tűzlángá változik át, mely nemesak a poroszlókat hanem őt is, körülnyaldosá, és semmikép sem vala eloltatható. Hiába hívá segélyül a helytartó rettentő fájdalomában az állítólagos varázsnő Eudoxia ellen, a pogány isteneket végre is a tűz által megemésztetvén, holtan rogyott össze. Ezen istenítélet visszaadá Eudoxia szabadságát, sőt a helytartó egész családjának megadását vonta maga után. Csak Diogenes utóda, Vincze helytartó alatt került a sz. szűz másodsor fogságba és 147-ben örömmel fogadá a pallos általi mártyr halált.

(Bollanden, Acta Sanctorum zum 1. März.)

2.

A pogány üldözések korában részint a kintatások miatti félelemből részint a kintatások közben sokan a keresztények közül megtagadták hitüket és ily bűnterhelt lelkiismerettel vakmerősködtek a sz. áldozáshoz járulni. Karthagói sz. Cyprián püspök tanúsága szerint azonban az isteni büntetés elrettentő módon sujtá őket.

Igy, egy asszony, ki előbb a pogány ételekből evett, a sz. áldozáshoz járult. Ez azonban méreggő leve neki, mert Krisztus sz. vére torka s gyomra között fenakadt, elannyira, hogy megfulladott. Bizonyos házaspár az üldözések elől menekülvén, gyermekét egy ápolónőnél hagyá hátra. Ez a gyermeket a pogány hatóság elé vitte, hol egy, az áldozat vérebe mártot darab kenyér téteték szájába. A nemsokára visszatért anyja az eseményről mítsem tudván, a gyermeket a keresztények istentiszteletére vivé magával. Alig érkezett azonban meg, midőn a gyermeket heves nyugtalanság fogja el, sikoltozva veti magát egyik oldalról

a másikra, s végre egész öntudatlan állapotba esik. Midőn pedig — akkori szokás szerint — a szerpap a kelyhet a jelenlevőknek, s így a kisednek is nyújtáná, ez arczát elfordítván, ajkait összeszorítá. Erőszakkal nyiták tehát fel száját, s úgy öntének be néhány cseppet a sz vérből, mely azonban rögtön vissza jött. Az ártatlan kiseddel történt ezen megrázó esemény, bizonyára eléggé megszivlelendő példa volt az akkori keresztényeknek. Egy asszony, ki a hithagyás bűnébe esett, honn akará magához venni a sz. ostyát, melyet akkori időkben a keresztények magukkal haza vivének, hogy rögtön megátadattatás esetén, magukat vele megerősíthessék, midőn azonban a szelenczét felnyitá, láng csapot ki abból, mely őt a sz. áldozástól visszarántá. Egy hithagyott, ember a keresztények gyülekezetében, a paptól ki őt nem ismeré, elfogadá a sz. ostyát, mely akkoriban az áldozó teuerére tétetett, azonban nem vihete szájához, mert tenyerén csak tiszta hamut látott. (Sz. Cypr. Sermo de lapsis, N. 3, 4, 5.)

3.

Ancyrai szent Kélemen püspök (*304.) Rómába hurczoltatván kegyetlenül kiroztatott. Állhatóságának sok pogány szemlélőjét mélyen megindíták a szavak, melyet sz. lelkesedéssel intézett hozzájuk, sőt a börtönbe is kísérték őt. Itt azután tanítá és megkeresztelte őket. Egyszer csak éjnek közepén hirtelen egy fényes sugár világítja meg a börtönt, mely sugárban mindnyájan egy ragyogó fehér ruhába öltözött férfi alakot ismertek fel, mely kezében kenyeret és kelyhet tartva, a szent felé közeledett és ismét eltűnt. Mig álmélkodásukban egészen magukon kívül voltak, a sz. püspök áldozatot hozott, s az ujonnan megkeresztelteteket az oltáriszentségben részesíté. Másnap örvendezve mentek a halálba.

A szent azonban még sok gyötrelmet állott ki, míg végre lefejeztetett.

(Bolland. A. S. zum 9. Januar.)

(Folytatása következik.)

A pályaválasztás a hit és ész világánál tekintve.

21. Ezen pálya terhei és a vele járó felelősség.

A papság magas méltóságának megfelelően teljesen a vele összekötött felelősség terhe. „Kinek sok adatik, több fog attól kívántatni.“ Azt tagadni nem lehet, hogy a papnak felelőssége nagy.

Miután hivatásiköre természetfeletti, a hiba is, melyet netáni gondatlanságból elkövet, végtelen nagy, épúgy, mint a haszon, a melyen buzgalma épül, hiszen a földieken terjeszkedik ki és pártfogása alá veszi az Isten tiszteletét és a halhatatlan lelkek üdvét.

Mily tisztának kell lenni annak lelkének, a ki naponként az oltárhoz lép a legszentebb áldozatot bemutatni s hogy az Isten-embernek testét maga élvezze és másoknak nyújtsa! Mily moesoktalannak kell lenni annak életmódjának, a ki hivatva van másoknak világítani, az egész közsének minden jóban példányképpül szolgálni s a kinek emelkedettebb helyről a bűnöket keményen megtámadni s az erények dícséretét kell hirdetni! Mily önzetlennek kell annak lenni, a kinek — míg körül mindenki azt keresi „a mi az övé“ csak azt kell keresni a mi Krisztusé, a ki szüntelenül csak az ő ápolására bizottak jólétének szolgálya a lehetőleg „mindenkinek“, kicsinyeknek és nagyoknak, gyengéknek és erőseknek, tanultaknak és tudatlanoknak „mindenkinek“ törekszik, „hogy mindnyájukat megnyerje Krisztusnak“! Mily tágasnak kell a pap szívének lenni, senkit, még a legnagyobb bü-

nöst, a haládatlant, a legellenszegülőbbet sem szabad kizárnia!

Ehhez járul még a szüzi tisztaság oly komoly követelménye, a papi zsolozsmázás napi terhe, és még — azon jelentékeny veszélyek minden nemei, melyek a gyónás kihallgatása és az emberekkel való érintkezésből származhatnak.

S még egy pillanat azon sokféle fáradságok és nehézségekre, melyeknek azon papok alá vannak vetve, kik tisztjüket buzgón teljesítik. Testi erőlködések, lelki fáradságok teszik a pap erélyességét és kitartását igen gyakran komoly próbára. Az oltárszolgálat, a beteglátogatás és a gyónatás nehezégei; a szószék és iskolában való megerősítések; az ellenségeskedések, a melyeket a legfedhetlenebb és leglelküsmerevesebb papok is alig kerülhetnek ki, a mely bizonyos időpontokban minden pozitív vallástól idegen s különösen a katolikus papságnak halált és pusztulást esküdni látszik. És bizonyos rendkívüli zavaroknál, a Krisztus gyűlölet és despotismus, magától a pokoltól tápláltatva az egyház ellen tör, minden okosság mellett mily rettenthetetlenség, mily hitszilárdság, a reménynek mily biztossága, s a szeretetnek mily bensősége kívántatik arra, hogy nem csupán magát feltudja tartani az áradaton, hanem rendíthetetlenül, a hullámok felett magasán kiemelkedő világító toronyhoz hasonlóan az igazaknak iránypontul szolgáljon!

A jóakarátú papnak kétségkívül nagy és számtalan kegyelmek vannak előre fenntartva, — hiszen az Isten követe, az isteni lélekmentés eszköze, azon kiválasztott, a ki a legfenségesebb hatalom teljességgel van ellátva. A valóban hivatottnak azért nem kell aggódni, mert részére nagy mértékkel, teljes valóban felesleges mértékkel van az égi vigasz és égi kegyelem segély fenntartva. Ha a pálya fenséges, ha a lelkek egykori sorsára elhatározó befolyással van, ha Isten tiszteletére és az emberiség valódi jóléte érdekében oly sok függ a paptól, úgy mi a pályaválasztás kegyelmét mit egy rendkívüli gazdag és fontos, mint az isteni jószág- és bölcsesség-, szentség- és bőkezűségnek megfelelő segélyt kell tekintenünk.

22. Előfeltételek a papsághoz.

„A lélek valóban oda hajol, hová akar.“ és az Isten képes „a kövekből is Ábrahám fiait teremteni.“ a dolgok rendes menete, a gondviselésnek tapasztalható intézkedése azonban érzéti velünk bizonyos előfeltételek szükségességét, amelyeknek hiánya csak kivételes esetben pótolhatik Isten által mással.

Legelőször kívánatos a hajlamok és tehetségek bizonyos mértéke. Korunk igen óhajta a tudományos ismeret és képzettséget; annál kevésbé nélkülözheti a pap az igazi képzettséget és a valódi tudományt, a kit sokoldalú hivatottsága az úgynevezett műveltebb állásuakkal is összekötésbe hoz. Ezek megszerzéséhez azonban képesség kívántatik s neki erőlködéseket kell tenni, a melyek komolyság, tudományosság, és szívós kitartásról tanúskodnak. És miután a szent tudományok terjedelme igen tág, úgy a munka és szorgalom ösztönnek már egy bizonyos mértékben meg kellene lenni, ami reményleni engedné, hogy arra fog törekedni, miszerint az előbb megszerzett ismereteket a befejezés után is, önképzési időt tartva, megfogja szilárdítani és ismereteit terjeszti.

Mindenekelőtt azonban a leált ifjú kor erkölcsös jelleme az, ami a papi pálya választásnál tekintetbe jön. Igaz, hogy nincs félrelépés, mely ki nem engesztelhető, nincs szívseb, melybe ne hegedne, nincs lelki betegség, melyből az ember ki ne gyógyulhatna; mindazáltal ki előtt volna az ismeretlen, hogy az ifjúkori eltérések az ártatlanság ösvényétől és hogy a hosszas tévelygés a bűnök utain nyomukat hagynak a lelken, a melyeket igen nehéz kitörölni, és hogy seb-

helyeket szoktak maguk után hagyni, a melyen újra sebekben törnek ki? Oh te! ki magadba azon gondolatot táplálsz, hogy egykor a legtisztább bárány áldozat oltárához lépsz: őrizd meg ártatlanságodat, ha még annak birtokában vagy! szakíts sietve a bűnökkel, ha magadat azoktól még környezve érzed; Tisztítsd meg szívedet, változtasd meg erkölcesidet, rázd le nyomorúságos szokásaid posványát; mint léphetsz te másképp „az Isten oltárához, melynek ifjuságodat felvidíteni kell?“

Végül tekintetbe veendő az indokok, amelyek egyeseket épen ezen életpálya választására indítanak. Minél tisztább a szándék, annál tisztább a hivatás. Minél önzőbb, szűkelebb, földiebb az indok: annál tisztátlanabb annál mellőzendőbb, valóban annál gyanúsabb és veszedelmesebb az, amit örömmel hivatás gyanánt szeretnénk feltüntetni. Bizonyára fel van minden egyes jogosítva, hogy saját földi elő haladását keresse, és hogy magának bizonyos hatáskört szerezzen, amely elé a létezés minden kétségen kívül helyezi: nincs azonban abban semmi kétség, hogy a megrontolás alá veendő pálya szellemi értelme szerint, — az eszme szerint, amely neki okul szolgál, — mind az erkölcsi kívánalmak szerint, amelyeket ő személyesítőjének állít, egy magasabb tekintet, öntudatosabb felfogás, természetfeletti motívum nélkülözhetetlen.

A pályák ezen legfenségesebbjeire ne engedd magadat érdekelt rokon által kényszeríteni, őrizd meg teljes szabadságodat. De te sem fogd fel ezen fölséges, befolyásteljes, de egyszermind védelem teljes és szent pályát, a szükségesekről való gondoskodás köznapi oldaláról, hanem emelkedjél fel azon alapindokok és megismeréshez, amelyek hozzád és a magas hivatáshoz, a melyre te gondolsz, méltók. Még kevésbé kell visszariadnod a nélkülözések, — szükség és nyomortól, amelyekkel oly sok lelkésznek küzdeni kell. Légy nagvlelkű és gondolj arra, aki magára így szállhatott! a rákoknak meg van a maga odúik, s a madaraknak saját fészkeik, — az ember fiának nincs, hová fejét lehajtsa!

(Folytatása következik.)

ISOTTA.

— Történeti beszély Cantu Czézártól. —

(Vége.)

Morone hasztalan igyekezett menyasszonyát megnyugtatni és kikérdezni. De nem tudott mást tőle kivenni, mint sohajokat és eme szakgatott szavakat:

— Oh atyám! . . . atyám! . . . siessen . . . mentse meg őt . . . oh, én szerencsétlen!

Az esküvő el lön halasztva, az ünnepi ruhák levette, s Estella folyton sírt és panaszkodott. Még az ég is osztozni látszott fájdalomában, mert a tavon hatalmas vihar támadt: az eső csak úgy szakadt, a szelek tomboltak, villámlott és menydörgött; jaj a hajónak, mely most a vizen volt!

Estella lelkében a veszély elhárításának ezer útja és módja keresztezte egymást; de mind semmivé lett, ha atyjára, jegyesére gondolt, a kik egy kegyetlen nő boszújának fognak áldozatul esni.

Most eszébe jutottak a bűntettek is, melyekről Isottát vádolták, s melyeket ő soha sem akart hinni, mert eddig csak jótéteményeket nyert tőle. Borzasztó alakban jelentek meg azok előtte, s többé nem kételkedett, hogy a legrosszabbtól kell tartania. Első gondolata az volt, hogy atyjához siet, magával viszi és elmenekül. De hogyan bizhatta volna magát a tóra, mely oly fenyegetőleg háborgott! s a gyalogösvény, mely a szárazföldön atyja rejtekéhez vezetett, hosszú volt és nehéz, s a megdagadt vizárok által most bizonyára járha-

tatlan. Hogy hajtsa végre leány létére, sötét éjben azt, mire a legmerészebb vadász sem mert volna vállalkozni?

De az órák multak, s közelgett az éjféli, a rettenetes időpont, mely élet és halál felett volt döntendő. A lovag, szeretettel véve körül Estellát, igyekezett tőle a titkot kicsalni, de hasztalan. — Ekkor egy szokatlanul sokáig tartó villámsugár egy járművet mutatott meg nekik, a mely sok evező által mozgásba hozva a hullámokat hasítva ment a tavon.

— Egy hajó! kiáltott fel Morone. Ki merne más ily időben a tóra menni mint Isotta?

Midőn Estella a hajót megpillantotta, kétségbeesetten sikoltott fel és kiáltá:

— Oh, mentse meg atyámat!

— De kitől?

— Isottától. — Oh Istenem! Mit mondtam... talán ezzel megölöm őt.

Ekkor egyszerre megvillant az igazság a lovag agyában.

— Isten veled, Estella, monda, elmegyek atyádat megmenteni vagy meghalni.

Távozni akart, de Estella minden áron vele akart menni minden veszélybe. Miután Morone a tőr mellé, melyet az olaszok akkoriban mindig magukkal hordtak, még más fegyvereket is magához vett, felült egy öszvérre, maga elé vette a nyeregbe a leányt, s elindult a hegyen áttevő gyalogösvényen. Nem irom ezt le, mert a ki a hegyeket ismeri, elképzelheti, milyen volt az a viharban. Csak oly engedelmes és jól idomított állat, mint az öszvér, volt képes folytatni útját a meredek hegyoldalon, megvakítatva a villámsugarak által.

Midőn az erdőt elérték leszálltak és a kunyhóhoz siettek, a hol az atya aludt — talán utóljára. Minél közelebb mentek, annál erősebben dobogott szívük. Elég jókor érnek-e oda? — Végre a kunyhóhoz érnek, reszketve rohan be Estella — a kunyhó üres! — De a villámok fényénél látni lehetett a tavon egy csónakot a hullámokkal küzdeni.

Valóban Isotta csónaka volt. Oh, kedves hallgatóm! önök közül senki sem tudja, mily

vihar tombol a szívben a büntett eltökélése után annak kiviteléig: azért bizonyára csodálkoznak, hogy Isotta a viharban a hullámokra bizta magát. De oly vihar tombolt a bensejében, hogy csupán azért, hogy egy pillanatra attól megszabaduljon, csupán azért, hogy egy órára örült bosszúvágyát kielégítse, nem törődött veszélyvel, sőt nem törődött a halállal sem. Kiválasztotta a legügyesebb gondolatokat, a kik már Medeghinót kísérni szokták szélben és viharban a legnyaktörőbb vállalatokra, hogy általuk a tavon vitette magát az agastyán kunyhójához, a kit kimondhatatlan fájdalomnak kezeséül erőszakkal akart elhurcolni.

Miután a parttól eleveztek, s a hajót, habár erőteljes és gyakorlott kezek vezették, minden pillanatban elsüllyedés fenyegetett, úgy hogy még a legmerészebb evezőszolgák is izáradva sápadoztak, Isotta is tudtára jött a veszélynek, és borzalom fogta el.

— Ha egy hullám lehúzna? — Nos, akkor vége volna a pokoli izgatottságnak, vége volna a harcoknak köztem és az emberek között — vége volna mindennek. — De valóban vége volna mindennek?

S e hangulat következtében oly gondolatok ébredtek benne, a melyek ugyan szokatlanok, homályosak voltak előtte, de a melyektől sohasem tudott egészen megszabadulni, gondolatok valamire a síron túl, az emberinél magasabb hatalomra.

Reszketett, majd izzadt, majd fázott, lezárta szemeit: de midőn semmi külső tárgy sem vonta el figyelmét e gondolatoktól, ismeretlen jövő retentő képei még élénkebben álltak lelke előtt; tágra nyitotta szemeit s me-reven nézte a tajtékzó hullámokat, a cikázó villámokat, de a félelem nem hagyta el.

Most kikötöttek az öbölben, e honnan Polidoro kunyhójához lehetett jutni. Két bravo kiszállt s erőszakkal kivonszolta az agastyánt Isottához. Midőn ez a hajóra lépett, így szólt Isottához:

— Signora, bárki ön, ki ellenem ily erőszakosan jár el, gondolja meg, hogy ön is megöregszik s egy napon meg kell hallnia.

— Hallgass, vén bolond! rivallt rá a hölgy. Elhallgatott s a hajó visszafelé indult.

A vihar lassankint lecsillapult a tavon, de hevesebben tombolt Isotta keblében. Az agastyán szavai folyton viszhangoztak lelkében: megöregszik! meg kell halnia! — S bármint igyekezett is e viszhangot füléből, lelkéből eltávolítani, annál erősebb, annál tartósabb lőn.

Egyszer csak a partról bizonytalan hang hallatszik, mely az alvó világnak azt hirdette, hogy egy keresztény lélek távozni készült a földről. Midőn az agastyán ezt meghallotta, levette kalapját és elkezdte a Pater noster-t; azután elmondta a De profundis-t és azokat az imákat, a melyekkel a hívők, az egyház előírása szerint, az örök életbe távozó testvéreiknek utolsó istenhozzádot mondanak.

A hajósok karban feleltek, s az egyhangú ima, ez egyedüli emberi hang az elemek tombolásában, szelíd borzongást csepegtetett az igaz szívébe. De mit érzett Isotta? — Kezdetben el akarta hallgattatni az embereket, de hangja megtagadta a szolgálatot. A halálra való gondolat, a büntől való irtózat mindig hatalmasabb lőn benne, míg végre egész szívét elfoglalta — nem tudott tovább ellentállni, kezeibe rejté arcát és könyözönbe tört ki. — Meg volt mentve.

Midőn a parthoz értek, gyorsan kiszállt, s nem gondolva a hajón hagyott agastyánal, várába sietett. Hallgatagon lépett be, átsietett a folyosókon, a termeken, — oh, mily emlékek ébredtek itt fel! — s szobájába érve, levette magát egy Madonna előtt, a ki isteni gyermekével karján, meghallgatást ígérve mosolygott le mindazokra, kik segílyt esdve tekintettek fel hozzá.

Térdre hullt tehát ott és sírt, könyörgött és imákat rebegett, melyek évek óta nem jöttek ajkaira s elmúlt időkre, elenyészett békére emlékeztették.

Morone és Estella, kik kétségbeeséssel telt szívvel tértek vissza a várba s most jöttek, hogy számadásra vonják Isottát, szótlanok voltak a bámulattól, midőn őt a Madonna lábai-

TÁRCSA

Az ítélet.*)

Úrj. I. Vas.

Romokba dőlni jósold,

Úr Jézus a világot;

Midőn Isten világ végén

Rászorja a villámot.

Szörnyű s csudás felek lesznek

Nap, hold, s minden csillagban,

Mily mint érett gyümölcs hullnak

A földre tört darabban.

Megindul, és mint gyenge hab

Széternyed a természet;

Fent és alant oh mindenütt

A pusztulást szemléled!

Mint kis levél remeg a szív,

Félelmében ketté vól;

A millió nép sírás közt

Ítélszék elé áll.

*) „Szent Hangzatok“ című gyűjteményemből.

A tüztenger hő lángjában

Midőn minden megégett;

S a megholtak feltámadva

Ismét bírják az életet.

Akkor, rögtön Jézus bíró

Lejön az ítéletre;

S kitkit dicsér, avagy büntet

Minek milyen volt tette.

Bűnös lelkiünk szent Bírója,

Imádjuk nagy hatalmad;

Adjon kegyet a bűnösnek

Határtalan irgalmad,

S midőn eljössz megítélni

Az embert, s a világot;

Légy irgalmas szelíd Jézus,

Ha tetteink vizsgálod!

Ma igérjük, hogy elhagyjuk

A bűnök ronda útját;

Mivel akkor hajlékodb

Lelkiünk csak úgy juthat dt.

Add, hogy ha majd feltündöklök

Kereszted az ég boltján,

A szentekkel dicsőülten

Álljunk kezed szent jobbán!

Balassy István,

KÖLTŐK VILÁGA.

— Irodalom-történeti rajzok. —

A „Korunk“ eredeti tárcája.

Egy cseppet elkésve bár, de azért még mindig elég jókor van szerencsém bemutatni egy érdekes könyvet a „Korunk“ olvasó közönségének Endrődi Sándor „Költők világa“ című könyve ez, mely nem éri be azzal, hogy a könyvpiac többi munkái között csupán regisztrálva legyen, hanem előkelő, becses tartalma követeli, hogy méltatásával ex asse foglalkozunk.

Midőn megolvastam a szellemes szerzőre valló érdekes könyvet, sajtáságos, kellemes érzés fogta meg a lelkemet olyan varázs-erővel, minőt csak akkor tapasztalunk, ha oly művet olvastunk, melyet átérve és átérve tartalmán kétszeres okunk van gyönyörködni. Valami sajtászerű, par excellence jellemző vonása van ennek a könyvnek, mely megkülönbözteti az irodalom-történet és eszhetika körébe vágó egyéb munkáktól. Mig ezen a téren mozgó műveink közül a számottevők többnyire mély-séges értelem, abstract gondolkodás s műszavaktól hemzsegő nyelvezet produktumai; addig Endrődi új könyve a sablont szolgálni nem akaró, könnyed, elegans, de még se felületes szellemet dicséri. Amazok szaktudósok, írók kincsházának értékes gyűjteményét szaporíthatják, ez a nagy közönség szellemi érdekeit szolgálja.

S ezzel az utóbbi állítással nagyon sokat, majdnem mindent megmondtam.

nál sírva és imádkozva találták. Haragjuk elragadtatásba ment át, midőn Isotta fölkel, nyakába borult Estellának és fölkiáltott:

— Bocsáss meg, bocsáss meg! Meg van mentve.

Az óra ép éjfélét ütött.

A pap elhallgatott, s hallgatói közül egy sem zavarta meg az áhítatos csendet, a mely most a hajón uralkodott. Én is mélyen meg voltam hatva. Miután így egy óra telt el, egyszer csak egy leány, mintha félbe nem szakított gondolatot fűzött volna tovább, kérdé:

— S mi történt tovább a hölgygyel?

— A hölgygyel kiáltott fel a mély gondolkodásából felvert pap.

— Látják azt a falut azon a kinyúláson s a fölött azt a fehér házat? — Az Dervio, s a hol az a ház áll, előbb vezeklő kolostor volt. Oda vonult vissza Isotta, hogy hátralévő napjait szigorú vezekléssel töltse, békében az Istennel, ki előtt ép annyi érteke van az igazi bűnbánatnak, mint az ártatlanságnak.

— Oh, kérdém én, miért nem maradt az emberek közt, hogy jó cselekedetek által az elkövetett rosszat jóvá tegye?

— Hát mondtam én viszonzá a pap, hogy nem tett semmi jót? Számtalanok az irgalom útjai, épen úgy, mint a gondviselés. A mi a jegyeseket illeti, néhány nap múlva megáltdta frigyüket a közeli kolostor quardiánja s vigan, de pompa nélkül ünnepelték meg esküvőjüket a várban. Örömlüket nem vagyok képes leírni; nehéz a boldogságot esetelni, mert csak keveseknek jut osztályrészül. S boldogságukat még nagyobbítá a hír, hogy a kastélyban elrejtett Boldone Polidoro, Morone lovag érdemeiért, kegyelmet kapott. A milanoi terület biztos birtokában V. Károly minden lázadónak megkegyelmezett s ismét visszaállítá Lombárdiában a rendet és a békét.

— Rend! . . . béke! . . . kiálték fel, hogy az elbeszélőt további beszédre birjam. De szavaimat figyelmem kívül hagyta, elővette zsolozsmás könyvét s a szürkület fényénél imádkozni kezdett az Istenhez, a kitől gond és vigasz, jutalom és büntetés jönnek. Én ismét ab-

rándozó nézegetésbe merültem és élveztem a kimondhatatlan érzelmeket, a melylyel a sápadó holdfény utolsó sugarai az emberi szívet eltöltik.

Dr. Rada István.

IRODALOM.

Felhívás Schiller rálogatott színművei magyar kiadásának pártolására. Alulírt elhatároztam Schiller-féle fordítmányaimnak kiadását. A Horátius-féle nonum prematur in annum — kilencz év múlva kell nyomtatni — nálam már kétszeresen, háromszorosan is betelt. Ez idő alatt azonban nem pihent a gyalú. Fordítványaim sokszoros simitáson mentek keresztül; még az is, a melyre illetékes bírálók mondtak kedvező ítéletet, mint pl. Wallenstein — ez a nagyszerű trilogia — melyről a Kisfaludy társaság bírálói a többi között ekképen nyilatkoztak: „A nyelv tiszta és folyékony; több fellengő hely nehéz fordítása szépen sikerült. Leggyengébb az első rész, a Wallenstein táborá c., melynek az eredetiben a tiszta könnyű verselés és játszi rimesengés alkotják fő báját.” Hogy megszerzésüket könnyítsem, a megnevezendő darabokra egyenkint is elfogadom az előfizetést és pedig kötetenkint oleső kiadás 60 kr., finomabb papíron 80 kr. A kötetek a következő sorban fogják egymást követni: I. kötet. Wallenstein táborá egy felvonásban a Prologgal, és a két Piccolomini öt felvonásban. II. kötet Wallenstein halála öt felvonásban. III. kötet. Az Orleánsi szüz, regényes szomorújáték öt felvonásban olőjátékkal. IV. kötet. Stuart Mária szomorújáték öt felvonásban. V. kötet. Don Carlos, spanyol trónörökös. Drámai költemény öt felvonás-

ban. VI. kötet. Tell Vilmos színmű öt felvonásban. (Második kiadás.) A t. közönség pártolásától függ, hogy Schillernek minden eredeti drámája át legyen ültetve irodalmunkba. Biztat a remény, hogy a legnépszerűbb német költő magyar kiadását mind a magyar, mind a magyarul is értő német közönség kedvező fogadtatásban részesíti. A magyar, hogy saját nyelvén olvashassa, a német, hogy az eredetivel összevetve hazai nyelvünk elsajátításában így kellemes segédeszközt találjon. Még csak azt jegyzem meg, hogy fordítványaim a netán szükséges jegyzetekkel lesznek ellátva. Az előfizetés vagy a megrendelés határideje nov. 15-ike, de mihelyt annyi megrendelést kapok, a mennyi a költségeket fődözi, azonnal megindítom a nyomtatást és az első szállítmányt egy hónap múlva szétküldöm. Az előfizetés vagy megrendelés legezészerűbben postautalvánnyal történhetik. Gyűjtőknek 5 példányra 1 ingyen jár; 10 példányra azonkívül Korunk Tükre vagy: A Hatodik Nagyhatalom, vagy a Modern Sajtó c. munkámmal szolgállok. Az előfizetők neveit régi jó szokás szerint kinyomatom. Kelt Budapesten 1887. Tomor Ferencz. I. ker. Uri utca 64. sz.

Olvasóink becses figyelmébe ajánljuk fent nevezett munkákat. Egyáltalán a ki nemcsak magyarul, hanem magyarán megírt olvasmányok-ohajt olvasni, az a tudós tanár kiváló műveit olvassa!

Előfizetési felhívás az anyósok könyve című illusztrált humorisztikus műre. Irta, nyírta, összeállította, gyűjtötte, fogalmazta, szerkesztette, ollózta, másolta, kapta, kérte, rendelte, vette, szedte, esente, lopta, találta, kifundálta-elleste; szóval teljes egészszé gyártotta s a t. község gyönyörködtetésére kiadta: S i r i s a k a A n d o r. Van szerencsém köztudomásra hozni, miszerint egy jó csomó anyós-élczet, melyek a hazai és külföldi, képes és nem képes, napi és hoti lapokban, havi folyóiratokban eddig elszórtan megjelentek — s azon kívül több eredeti hasonló tárgyú elmésséget összegyűjtöttem s mindezt az igen tisztelt olvasó közönség nem kis mulattatására könyvalakbau kiadom. Mű-

Nemzeti művelődésünk előrehaladottsága ma már odáig jutott, hogy a Paul de Kock, Ponsou du Terrail, meg többily zsánerű író agyon olvasott regényei senkinek sem adnak belépti jegyet oda, hol az igazi műveltség határfalat von izlés és izlés, olvasottság és olvasottság között. Annál nagyobb anomalia azután, hogy a műveltséget nemcsak a hölgy-világnál, de képzett, iskolázott férfiaknál is feltételezzük a nélkül, hogy az irodalom-történet nagy alakjai életének, pályájának ismerését megkivánnánk tőlük. Munkáikat olvassuk, de hogy azokból valódi műélvezetet meríthessünk, alig fordulunk megvilágosító, magyarázó életrajzi adatokhoz. Pedig régen meg van írva: „Wer den Dichter will verstehen, muss in Dichters Lande gehen.“

Lehet, hogy ez a közöny irodalmunk jeleseinek életpályája iránt talán onnan van, hogy el ekkoráig nem igen akadt írónk, a ki a közönség igényeinek megfelelő képben tudta volna festeni egyiknek vagy másiknak az életét. Megengedem, sőt magam is így tudom; de épp ez teszi kétszeresen érdekessé Endrődi új könyvét a „Költők világát“. Kilencz író képét rajzolja ebben a kötetben, közöttük a világ-irodalom nagy alakjait, mint Byron, Heine és Petőfiét oly műértő kézzel, annyi plasztikus kerekdedséggel, hogy a helyesen összeillesztett életrajzi adatokra támaszkodva, azoktól megvilágítva áll előttünk a költő lelkének jellemvonása, a maga nagyszerűségében szól hozzánk. Nem a rideg törvények szerint bonczolató kritikus pedanteriájával van itt dolgunk; sem a száraz életrajzi adatok pusztá összeillesztge-

tésével bajlódo biografus merevsége nem boszant bennünket: Endrődi a valódi eszterikus élelátásával egyesíti a költői szív melegét, a biografus érdeklődését s ezek harmonikus egyezése által vezetve mutatja be sorra az ő alakjait, életük változatos viszonyaiban, költészettük ragyogó fényében.

A kötetben irt előszóban maga valja, hogy csupán csak körvonalakban volt szándéka feltüntetni az írókat, a kikkel foglalkozik. Nem mondok valótlanúságot ha kijelentem, hogy akár Heine- akár Petőfiről írt csinos tanulmánya bizonyos tekintetben több a silhouttenél. — Jellemző, hogy többnyire azok iránt érdeklődik, kik életük- meg költészettükben is mint a fájdalom képviselői állnak előttünk. Még jellemzőbb, hogy életük másának, költészettüknek mélyére hatolva kifejteti, megmagyarázni iparkodik költészettük bizonyos irányának mozgató elemeit: érzés és gondolkodás módjukat. Egy-egy praegnans vonás, mely alakjainak lelki életét illusztrálja, életük iránytűje, ragadja mng Endrődit. Többnyire a szenvedés felé vergő az. Érdeklő őt, erre mutat rá mint bimbóra, melyből kifeszlett költészettük virága.

Nagy figyelemmel olvastam: „A szerelem Heine dalaiban“ című tanulmányát. Tapintattal van megírva Heine viselkedése, állása a romanticizmussal szemben. Allítását, hogy Heine nem csupán romantikus, hanem egyuttal teljes ellentéte a romantícizmusnak, nemcsak megkoczkáztatja, hanem be is igazolja. Frappans a szerelem diszszonanciáinak a rajza Heine dalaiban. A költő szerelmének

érzékies oldala mellett felcsillámlik szebb oldala, az eszményi is. Soraiban előttünk áll Heine élete, a mélység és könnyelműség örök harcában, szélső peszimizmusával, nagy ellenmondásaival.

Másutt meg, mint Ányos-, Csokonai- és Kisfaludy Atalánál mintegy tartózkodó állást foglal el az író. Keveset beszél, nekik adja át a szót, tulajdon leveleikkel vettet fényt írők egyéniségére.

Petőfi fellépését, reformatori missióját írja meg igazán oly modorban, mely egyenesen az olvasó közönségért lett teremtve; oly hangon, oly nyelven, mely értelmes tanulságos, felemelő és ragyogó is egyszerre.

Ilyen munkák, ilyen tanulmányoknak a hivatása lehet aztán meghódítani a közönséget az irodalmi munkák olvasásának!

Endrődi silhouttejei úgy felfogásuk, tartalmuk, mint mesterien színező nyelvezettknél fogva valóban gyönyörködtetve oktatnak. Eszünkbe juttatják a költő szavait:

„Weg mit der Schüllerwissenschaft,
Weit weg mit Weisen, die sich blähen.
Ud klügelnd ohne Sinn und Kraft,
Zu Heu des Lebens Blumen mähen!“

Endrődi a „Költők világát“ Nagy-Várad lelkes közönségének ajánlotta. Én nagy magyarországi közönségének ajánlom. Megérdemli.

Lévay Mihály.

vem megírásánál nagy segítségemre voltak — néhány fővárosi jeles írón kívül — Feiler Mihály, Haksch Lajos, Lenkei Lajos és Várady Ferencz pécsi hírlapszerkesztők, Rónaky Kálmán — és még többen, kik közel egy tucat kisebb-nagyobb tréfás anyós-beszélykefélet bocsájtottak rendelkezésemre. Az „Anyósok Könyve“ az előfizetési fölhevással azonos papíron, igen izléses kiállításban 8—10 ivnyi (128—160 oldal) terjedelemmel fog megjelenni, = gazdagon illusztrálva a „Veréb Jankó“ pécsi élelmezés képeivel a számos hazai művész által készített rajzzal. Közel száz diszes kép lesz benne. A mű december elején fog napvilágot látni s a t. előfizetőknek átadtni illetve bérmentve elküldetni. Előfizetési ára egy forint, mely összeg — vidékről legezészerűben postautalványon — minél előbb, de legkésőbb november 30 káig szerző-kiadó címére Pécsen V. ker. Agoston-tér küldendő be. Előfizetéseket elfogadnak még: Domján, I., Engel Lajos és Valentin Károly fia helybeli könyvkereskedők ügyszintén Taizs József könyvnyomdája és az összes hazai postahivatalok, tisztelettel Sirisaka Andor.

HETI KRONIKA.

A most lefolyt hét tagadhatlanul eseményekben gazdag. Egy felől a legnagyobb katolikus állam, a francia köztársaságban alakulnak akkép a viszonyok, hogy egy szép reggelen, vagy a monarchikus államforma jut vissza teljes jogába, vagy pedig a teljes anarchia fogja fölűtni fejét, ha csak valami modus procedendit nem sikerül a legszerencsésebb apósnak, Grévy köztársasági elnök úrnak kitalálni.

Az óriási hatalomra jutott nagy Németországnak, e par excellence protestáns államnak, sincsenek utjai rózsákkal tele hintve. A most uralkodó agg császár művének betetőzéséhez, oly kipróbált, harezdedett, a vitéség babér- és eser-koszorújával övezett utódra van szükség, mint a kérlelhetlen halál esiráját torkában viselő trónörökös.

Mindkét rengeteg birodalom hatalma a szuronyok millióin nyugszik. A pápaság ellenben kizárólag erkölcsi eszközökkel rendelkezve, csupán a hitbuzgók vallásos érzületére támaszkodhatik. S mégis mi az összehasonlítás örvendetes eredménye? Az Úr Jézus Krisztus földi helytartójához való folyton fokozottabb mérvű közlekedés.

Nem hiszszük, hogy a világ, a mióta áll, hasonló jubileumot mutatott és ünnepelt volna, mint a milyennek ígérkezik és a milyen már is XIII. Leó szentségének félszázados áldozópapi jubileuma.

Voltak császárok, voltak kimagasló emberbarátok, sőt voltak pápák is, a kik millióknak ki tudtak vivni a becsülését, tiszteletét és szeretetét és a kiknek hasonló jubileumot ülnök a Gondviseléstől megadatott; de egyet sem említ a történelem, a ki iránt a becsülés, a tisztelet, a szeretet, sőt a bámulat oly osztatlanul meg lett volna, mint meg van most XIII. Leó szentséges atyánk iránt.

Most van meg ez a tisztelet, mikor a pápa világi birtokaitól, világi hatalmától meg van fosztva és vatikáni magányára, helyesebben vatikáni fogságára van a körülmények által kényszerítve.

Valóban bámulatos dolog ez? Valóban esodával határos e jelenség! A fogoly-pápát ünnepli a világ barát és ellenség, még azok is, a kik részeseek abban, hogy birtokaitól megfosztott és fogságára kényszerítettet.

A hívő lélek ebben az Isten bölcs kimagyarázhatatlan intézkedését, mintegy ujját látja, a ki az emberi dolgok folyását úgy akarja intézni, a mint az szent akaratjával megegyez, a mint az szent egyházának előnyére szolgálhat.

A jubileum e szokatlanul kimagasló fényében a katholicismus diadala sugárik felénk, mely örök és változhatatlan hit- és erkölceselével felülmulja az idők törpe és gyarló mozgalmát és hiú ábrándjait és a társadalmi viharok közepette megmutatja ép e jubileum fényénél azt a sziklát, melyen a letűnt évezredek veszélyes hullámai mind megtörttek és meg fognak törni a jövőben is.

Ezen ritka szép esemény megünneplésére seregelnek közel félezren hazánk legkülönbözőbb tájairól a hű katolikusok jövő vasárnap a fővárosban össze, hogy országunk biboros hercegprimásának vezérlete alatt elzarándokoljanak Rómába és megvigyék az összes magyar katolikusoknak hódolatát, tiszteletét, szeretetét, ragaszkodását azon magas férfunak, a kit az Isten egyházának kormányzására ép ezen zavaros időkben elválasztott, hogy legyen itt közöttünk helyettese, képviselője.

Legyenek a magyar katolikusok nevében üdvözölve hazánk fővárosában e római zarándokok! Vezérelje őket szép útkövek a Gondviselés örökös keze, hogy célhoz jutván hódolatunkat és ragaszkodásunkat őszintén tolmácsolhassák Szentséges Atyánk előtt, biztossítsák őt odaadó fiúi szeretetünkről és azon ígéretünkről és fogadásunkról, hogy szentegyházunkhoz és annak látható fejéhez mindig és minden körülmények közt tántoríthatatlanul hűk fogunk lenni.

Isten vezérelje! Isten áldja meg őket!

A pápa jubileuma. Az ajándékok rengeteg mennyiségéről, melyek a pápa jubileuma alkalmából a világ minden részéből már is Rómába érkeztek vagy még ezentúl érkezni fognak, némi halvány fogalmat nyújthat, hogy csak legutóbb Ceylon szigetéről 26, Khinából 7, Kolumbiából 8, Braziliából 12, Hollandiából 80, Belgiumból több száz, Palermóból 12, Páduból 38, Saluzzóból 70 és Milánóból 100 ládára való ajándéktárgyat küldtek Rómába.

A pápai jubileum központi végrehajtó bizottságának elnöksége a jubileum orsz. bizottságának tagjait s általában azokat, a kik a május hó 14-ki gyűlésre hivatalosak voltak, november 20-ára, vagyis a Rómába való indulást megelőző napra, a pápai jubileum méltó megünneplésére hívja meg. E napon d. e. 10 órakor az egyetemi templomban szent-mise lesz s ezt követi d. e. 11 órakor a lipót-utcai új városház dísztermében a nagygyűlés, a hol az elnöki jelentés után a Simor bibornok-primás által szerkesztett hódolati fölratot aláírják. A gyűlésre a bizottság belépti jegyet oszt ki, a melyek gr. Szapáry Gézájánál, a jubileum női bizottságának elnökénél, továbbá a központi papnövelde előljáróinál, a belvárosi plebániánál s a Szent-István-Társulat igazgatójánál és titkáranál kaphatók. A sárga jegyek a karzatra, a fehérek a földszintre szólnak.

Bubics Zsigmond kassai püspök a ma esti (nov. 18.) gyorsvonattal Nagyváradra érkezett.

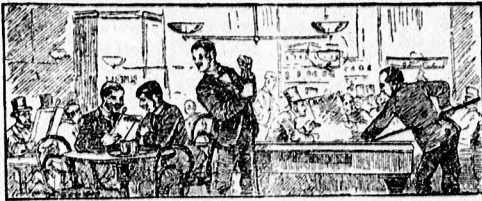
Az indóháznál a káptalan részéről üdvözölték s Bubics a püspöki palotába szállott. A fölszentelési ünnepély fényesnek ígérkezik. — **Haynald Lajos** bibornok állapotában javulás állot be, de még a szobában kell maradnia. — **Császka** eperjesi püspök a nunciussnál volt kihallgatáson s Rómába utazik. — **Galanthal Eszterházy** grófnő mult éjjel bécsi lakásán (Rothenturmstrasse 15. sz.) meghalt. Eszterházy Stefánia grófnő 1812. aug. 20-án született és leány maradt. Temetése 20-án lesz. Holttestét az oszlopi családi sírboltba szállítják. — **Eugénia excsászárnéről.** Belga és francia lapok szerint Eugénia császárné egészségi állapota a legnagyobb aggodalmakra adhat okot. A császárné tudvalevőleg már hosszabb idő óta tartózkodik Amsterdamban, hol dr. Mezger massage-kurájának vetette magát alá. A császárné már évek óta szenved erős csúszos fájdalmakban; ehez az utóbbi időben kedélybetegség is járult. Hallucinációi vannak és álomlátásai, melyekről nemrég már megemlékezünk. A császárné kíséretében vannak Bourbaki marsall és neje s Pietri, az egykori szajnai prefektus. **Fratricsevics temetése.** Mint Bécsből távirják, Fratricsevics lovassági tábornok a magyar gárdakapitány temetése nagy pompával ment végbe. A Szt.-Jánostemplomba a nap folyamán is sok pompás koszorút helyeztek el az elhunyt magyar zászlóúr koporsója előtt. A legfeljebb volt a magyar testőrség tisztikarának koszorúja, mely nagysága által is fölülmulta a többieket és négyszeres nemzetiszínű szállagesokrán e magyar-német feliratot viselte: „Mélyen tisztelt kapitányunknak.“ — **Egy magyar zeneszerző a pápai jubileumra.** Szép kintünetes érte e napokban Dusinszky Lipót nyitrai székesegyházi karnagy urat, ki eddigi zeneszerzeményeivel is feltűnést keltett és sok elismerést aratott, mint pl. a legutóbbi nyitrai királyi látogatás alkalmával oly fényes sikerrel előadott „Királyhimnusz“-ával. A közeledő pápai jubileum alkalmára egy „Jubiláris Himnusz“ komponált nyolczhangú vegyes karra (4 nő-, 4 férfhangra) Wieseman angol bibornok szövegére, melyet Budaváry József nyitrai főgymnasiun tanár fordított latinból magyarra. Dusinszky dr. Hauslick Edét kérte föl a himnusz megbíralására, kinek kintünető bírálata folytán dr. Roskoványi Agoston nyitrai püspök magára vállalta a pápai himnusz kiadásának költségeit. — **A szent Cecília miséje,** melyet a zeneművészek egylete f. hó 22-én szándékozik a St.-Eustache templomban előadni, rendkívül érdekesnek ígérkezik. Gounod e művet az orleansi szűz emlékeztetére szerző és Párisban ez alkalommal először fogják hallani. — **A francia elnökválság.** Grévy köztársasági elnök visszalépésének eshetősége foglalkoztat két párisi nyárspolgárt. Sorra veszik a jelölteket: Brissont, Floquet-t, La Forge-t chance-aikkal és a hátrányokkal együtt; végre Freycinet-re kerül a sor. „Ő lehetetlen! — kiáltja az egyik egészen eirémülve — neki egy — lánya is van!“ — **A bonapartisták** volt közlönye a „Gaulois“ című párisi lap ellen „Eljen a király“ feliratú cikke miatt lázítási pert indítanak — **A czár** mult pénteken Berlinben volt Vilmos császár látogatásán. **A német trónörökös** gyógyíthatatlan betegsége — gégerák — következtében állami intézkedések tétetnek a trónutódot illetőleg. **Az olasz király** trónbeszéddel nyitotta meg az olasz parlamentet, melyet a liberalis lapok nagyon dicsérnek. — **Az angol** miniszterelnök a főpolgármester (lordmajor) banketten azt mondta, hogy az európai béke ma nem a nagyhatalmak, hanem a társadalmi kérdés által van veszélyeztetve. — **Franciaországban** a piszkos rendjelbotrány csakugyan komoly válsággal fenyegeti nemcsak az elnöki széket, de még magát a köztársaságot is — Bismarck nagy öröme.

EGYRŐL-MÁSRÓL.

A szőlő gyógymódról. A szőlőgyógymód hatása többféle betegségnél már régóta ismeretes. A szőlő élvezésénél igen bajos a szőlőmagvak és a héjak lenyelését kikerülni, de miután ez igen káros hatással van az emésztés folyamatra, újabb időben nem szőlőbogyókat, hanem frissen kipréselt tiszta szőlőnedvet adtak a betegeknek. Ekként elhárítottak ugyan az említett bajt, de megint egy más káros körülménnyel állottak szemben. Számos egyénnél ugyanis a szőlőnedv igen gyorsan hatol a bélesővön keresztül, hasfájalmukat okoz és a mi különösen élvezetét hatástalanná teszi, az, hogy a szőlőben foglalt cukor ily módon alig lesz értékesítve. Gyomorhajban szenvedőknél a gyomor nyákhártyája a tiszta szőlőnedv folytonos élvezete által kevésbé izzasztatik, minek elgyengülés a következménye. Hogy a tiszta szőlőnedv jelentékeny előnyeit ezek a hátrányok ne befolyásolhassák, azokat teljesen meg kell szüntetni. Újabban egy bécsi orvos arra a szerencsés gondolatra jött, hogy a szőlőnedvet cersavval (tanninnal) kellene keverni és e célra külön tannin szífonokat szerkesztett. A tannin egyrészt megakadályozza a szőlőnedvnek gyors átvándorlását a bélesővön, előmozdítja tehát a szőlőnedvben foglalt cukornak értékesítését, másrészt pedig igen jótékony hatással van a gyomor hártáira. A szőlőnedvben adandó tanninmennyiség a beteg szervezetétől függ, annak meghatározását mindig orvosra kell bízni. Erősebb szervezetnél többet, gyengébbnél kevesebbet adnak. Különösen gyenge egyéneknek a tannint víz helyett szénsavval telített borban oldják föl és így keverik a szőlőnedvhez.

A jó vörös boroknak, például a budai sashegyinek természetesen tartalma tanninban, ennek hozzáadását feleslegessé teszi, elégséges a szőlőnedvhez kevés sashegyi vörös bort keverni. A tanninnal preparált szőlőnedvnek hosszabb idei használata jeles orvosok állítása szerint kitűnő hatással van a vérképződésen, az egész emésztési folyamatra, valamint egyes szervi bajokra (sápkor, gyomorhurut, vese-, tüdő-, gégebajok stb.) Mindezeknél fogva a szőlőgyógyító mód ez új nemének nagy jelentőséget kell tulajdonítanunk. Használata úgy az időtartamra, mint a mennyiségre nézve mindig orvos által állapítandó meg, ki a hozzá keverendő tannin mennyiségéről is rendelkezik. Bárkinak azonban ajánlatos, ha a frissen kipréselt mustet vörösborral keveri és ilyképen fokozza a must jótékony hatását. A ki azonban a szőlőkurát úgy végzi, hogy reggelenként nagyobb mennyiségű bogyó alakjában eszi a szőlőt, az soha se mulassza el legalább is a bogyók héjának kivetését a szájából, mert ha a megemésztetlen héj meggyűl a bélesővön, rendszeren emésztési zavar a következmény.

Trafik statisztika A pénzügyministerium dohánybeváltási és gyártási osztálya egy érdekes statisztikai kimutatással kedveskedett, a melyből megtudjuk, hogy mennyi szivar kelt el 1885-ben Magyarországon és Horvátországban. A statisztika azonban nem mondja meg, hogy az elkelt sok szivar között hány volt jó. Pedig ezt könnyebben ki lehetett volna számítani! Ez összeállítás szerint Magyarországon és Horvátországban Regalitas elkelt 6.451.400 darab. Yara 33.100 darab. trabucco 2.117.747 darab. Havanna 1.323.350 darab, britannica 21.512.663 drb. Kuba 19.228.300 drb. Cuba-Porterico (4 krajczáros) 117.855.100 drb, Porterico 17.436.100 do, fin. virginiai 55.485.350 drb, wevey 3.100.800 darab, rövid virginiai 256.850 darab, rövid vegyes (2 krajczáros) 253.740.262 drb. közönséges belföldi (1 és fél kros) 77.481.775 drb, együtt 576.329.697 drb, 1884-hez képest a szivarokban 16.015.140 darabbal kevesebb kelt el, mi 4 % fogyást jelent.

FRISSITŐ.

Ez manapság így szokás.

Még bajúsznak hirtelen, Férj már is a gyerek. Czvikkert akaszt, czilindert tesz S cigáróval feszeleg; Nőkre nézdel és kritizál, Hogy ki milyen, micsodás, Ne ruccsanjon fel jó öreg: Ez manapság így szokás.

Mikor már a bajsza megnő, Rettenetes, mily okos: Mindenféle kártyanemben És játékban otthonos. Tudja hol van a legjobb bor S milyen a „nagy lumpolás.“ Ne ruccsanjon fel jó öreg: Ez manapság így szokás.

Shakalla is kinőtt immár, Átéltve az ifjú kor, S bár blazirt és életunott, Házasságról szónokol. Telekkönyvet néz, aztán lányt, S kérde: „Mi az apanázs?“ Ne ruccsanjon fel jó öreg: Ez manapság így szokás.

Végre midőn haja indul, A hitele apadván, Hozományt vesz, s ráadásul Nőt is megtűr oldalán. A hozományt elfizeti, A nő marad, — s bús a ház! Ne ruccsanjon fel jó öreg: Ez manapság így szokás.

Évek mulnak. A haj elmegy. Borvirágos lesz az orr. Ferbli mellett mulat a férj, Drága pezsgő, tea foly. Otthon fázik a kis család, S kenyér nélkül van a ház! Ne ruccsanjon fel jó öreg: Ez manapság így szokás.

Garaboneziás Diák.

A „Veréb Jankó“-ból.

Az altiszti iskolában.

Kapitány: Ki parancsolhat többet, mint a badnagy?

Baka: A kapitány.

Kapitány: Jól van. És ki parancsolhat többet, mint a kapitány?

Baka: A kapitányé.

Kéltelmű biztatás.

Vendég: Tehát csakugyan tiszta, hamisítatlan bor volna ez?

Vendéglős: Oh, arra mérget vehet.

Vendég: Úgy, úgy! Tehát ön azt érti ez alatt, hogy ha ezt a bort képes vagyok meginni, akkor a méreg sem fog ártani?

Későn felébredt akarát.

Haldoklott a papushős, az asszony ott jajveszékelt körülötte:

— Ne hagyj itt, maradj nálam!

— No no, kedvesem, mindig a te akaratom teljesedett, most már az enyim fog teljesedni! Azzal befodult és meghalt.

A mikor még kataszter volt!

Pár évvel ezelőtt Sz.-nak sokat emlegetett alakja volt X. báró. Őseiről reá maradt vagyonát sikerült pár év alatt gavalléros költségeivel teljesen elpucolni. Jóízű humora azonban nem hagyta el akkor sem. Így egyszer éppen a nagy vendéglő kapujánál álldogált, a mint csöngős-böngös négyes kocsiján a vidék egyik nevezetesebb családjának szintén jól köllekező sarja robog el mellette. A báró nyájasan köszön s tele torokkal kiált a távozó után:

— Szervusz pajtás, mához egy esztendőre találkozunk a — kataszternél!

Fontos ok.

— Boldogtalan ember, ön nőszül?
— Kénytelen vagyok, oly nagy a...
— Szerelme?
— Nem, hanem az adósságom.

Megfelell.

Feleség (a városból hazatérő férjéhez) Tudtam, hogy haszontalanságot fogsz venni. Te mindig a legrosszaabakat választod.

Férj. Igazad van kedvesem; nálam kezdtem.

Szomorú emlék.

— Kedves barátom, ne csüggedj el annyira nőd halála miatt, hanem egyél; a libát ajánlhatom, ma kitűnő.

— Nem ehetem, barátom, engem minden feleségemre emlékeztet.

Az „Urambátyám“ legujabb számából.

Kitérő válasz.

Festő: Hallotta, hogy majdnem megnyertem az első díjat Saturnusommal.

Műbarát: Majdnem hallottam.

Mikor a gróf úr lő.

— Uraim meneküljenek! kiáltja rémülten vadászat alkalmával az uradalmi erdősz.

— Miért?

— A gróf úr löni akar.

Iskola.

— Mondd meg fiam — kérde a tanító az iskolás gyermektől — mi volt a neve szent István első magyar királynak gyermek korában?

— Hát... hát... Pista.

Nem tett róla említést.

— Mondja csak, igaz, hogy X. urat a boldondok házába viszik?

— Nem tudom kérem, a napokban találkoztam vele, de nem tettróla említést.

Nem érdemes.

— Móriekkhám lülkhöm, hallottad, hodj a freilein Zwibiles Amerikába megy férjhez.

— Cshokodjon? S kihez?

— Valami Khonhoz.

— Khonhoz? Schlag zol' ihm drefn!

Azért bizony nem érdemes neki Amerikába menni; Budapestén is találhatott volna elég Khont.

Szerkesztői üzenetek.

Szerkesztőnk már több tíz napjánál ágyban fekvő súlyos beteg. A hozzá érkezett levélre tehát csak felgyógyulása után jön válasz. A hozzá érkezett szíves részvét levelekért e helyet mond köszönetet.

Kérjük t. olvasóinkat, kik még mindeddig nem küldték be előfizetéseiket, ha mielőbb beküldenék.

TEA-ESTÉLYEKRE

és sok fajta *teasüteményekkel*, továbbá igen szép *Mikulásokkal* ellátott raktáramat.

CZINSZKY L.

Budapesten, bécsi-utca 3. szám a.

valamint a közeledő Miklós-napra és ünnepekre van szerencsém ajánlani kitűnő minőségű *mézeskalács, piskóta, kelt-szersült, borkorcsolyát*

Brünni posztó- és gyapjúárúk.

A ki olesó, tartósan és jól akar öltözködni, az irjon mintáért

Friedrich Brunner K.
posztó-gyári raktárához BRÜNNBEN.

U. i. Gazdagon felszerelt mintalapok a szabómester uraknak bérmentetlenül; meg nem felelő kieserítetik.

A legujabb

Mencsikofok.....	15 frttól	} fölfelé
Sacco bundabéléssel és hódgallérral.....	20 "	
Téli kabátok.....	18 "	
Dívtos paletot-ok sujtással és gallérral.....	25 "	

GROSSMANN S.

legnagyobb uri-ruha raktárában
BUDAPEST, Deák-Ferenca- és bécsi utca sarkán.

A NEW-YORK életbiztosító-társaság.

Alapítatott 1854-ben s tisztán kölcsönösségen alapul.

1887. január 1-én az aktívák 300 millió frankra rugtak. Felosztható nyeresémeny-többlet 41,877,382 frank.

A tőkeletétek jövedelme 19 1/4 millió frank, a mi az aktívák 5 1/2% és a tartalék 6 1/4%-át teszi.

Fennállása óta, 1887. január 1-ig a társaság kifizetett: Esedékes biztosításokért..... 249:970,851 frankot Nyereséményekért és visszavállásokért 251,252 794 "

Az aktívák többlete a passivák felett 1886 ban 5 millió frankkal szaporodott. Az 1886-ban ujonnan felvett biztosítások 441 millió frankra emelkednek.

A társaság Európa fővárosaiban, épügy mint Ázsiában, Afrikában, Amerikában fiókokat állított fel. Miután tisztán kölcsönösségen alapul és miután nincsenek részvényesei a tőke és nyeresémeny a biztosítottak kizárólagos tulajdona marad.

Referenciák Magyarországon:
A magyar általános hitelbank.
A magyar kereskedelmi bank.
Magyar pénzváltó s lezártató bank.
Strasser és König Budapesten.
Deutsch Ignác és fia.

Közelebbi felvilágosítást ad

A NEW-YORK életbiztosító-társaság igazgatósága
Budapest, koronaherczeg-utca 20.

Himzett miseruhák és egyházi szerek gyára ZAMBACH és MÜLLER

Ő Eminentiaja a Bibornok és Magyarország Hercege Pri-másának szállítója

BÉCS,
Szt.-István-tér
5. szám.

Raktára: Linz, Herrenstrasse 16.

Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek.

1-26

DIETRICH és GOTTSCHLIG

magyar kir. udvari szállítók

TEA és RUM

elárúsító helyei:

IV., váczi utca 18. sz.

IV., kigyó-tér 1. sz.

VI., Andrassy-út 23. sz.

Figyelmeztetés. Az idej kávépiacz a rossz termés miatt, aránylag csekély készletek mellett, rendkívül szillárd irányú s ennek következtében a kávéárak nagyon magasak és folyton növekednek, a mi ezt ez élvezeti cikket nagyon megrágrítja.

Ellenben az idej tea-termés rendkívül finom minőségű fajokból nagy eredményt mutat fel s valamennyi idej teának nagyon kellemes illata és jó íze van. Erre hivatkozva, szives figyelmébe ajánljuk a tisztelt közönségnek, hogy a finom tea — melyet különben az orvosok mint igen egészségesen és az emésztést elősegítő cikket ajánlanak, — nemcsak jobb és czélszerűbb, hanem olesőbb is mint a kávé s ezért e föltt ebben részesítendő.

A fentemlített 3 eladóhely mindegyikében nagy választékot tartunk csakis idej termésű teákból.

Kalap-gyári raktár.

Alapítatott
1852.

Szabott
árak.

SKRIVÁN FERENCZ

Budapest, kigyótér.

- Papi selyem (Cylinder) kalapok 6—7 frt, legfinomabb díszkalapok 9 frt.
- Cylinder-kalapok rendes alakban 5—12 frt.
- Kemény kalapok minden alakban 2—6 frt.
- Puha kalapok minden alakban 1 frt 50 krtól 5 frtig.
- Házi-, utazó- és vadász-táskák 60 krtól 4 frtig.
- Nemez utazó-csizmák 1 frt 50 krtól 6 frtig.
- Nemez házi czipők bőr vagy nemez talppal 1 frt 50 krtól 3 frtig.
- Nemez talpak hideg és nedvesség ellen 15 krtól 50 krig.

Megrendelések pontosan és lelkiismeretesen lesznek eszközölve.

A nagyérdemű gazdaközönségnek!

Van szerencsénk a nagyérdemű gazdaközönséget értesíteni, hogy számos hozzám intézett fel-szólítás folytán banküzletemet

gazdasági szakirodával

bővíttem ki, mely *gyakorlatilag tapasztalt szakférfiak* közreműködése mellett a következőkkel foglalkozik:

Birtokok vételének és eladásának közvetítése, kölcsönök eszközése, gazdasági termények vétele és eladása, gazdasági gépek és felszerelések beszerzése, gazdasági tervek és számlák felülvizsgálata és minden egyéb a gazdaságba vágó ügyek

Megfelelő összeköttetésekkel rendelkezvén tisztelt megbízóimnak kiváló előnyöket nyújthatok mély tisztelettel

Weltner M.

bank- és bizományi üzlete
Budapest, IV., kis hid-utca 9.

K. K. PRIV.
Heinisch' Schönheits - Crème No. 1.

Heinisch-féle Szépségcrème Nr. 1.

A legelső orvosi egyetemeken megvizsgált kiváló és biztos hatású bőrfinomító és ápoló szer Ezen crème használata után a durva felsőbőr az arczról fájdalom nélkül leválik egész rétegekben

Bőrtakák (Mitesser), pattanás, szeplő, bőrfolt és forradások ellen a legkitűnőbb szer. Hatása biztosítottatik.

Ára egy próbadohozna 3 frt.

Kimerítő értesítést a nyomtatott ismeretése adnak. A megrendelések a 200 éven túl fenálló főüzletben

HEINISCH MÁRIA kisasszony
illatszer árúdjában

Bécs, II., Praterstrasse 30.

történnek.